

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 218 [468] ◆ Субота, 14 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ДАЛЕКА І БЛИЗЬКА АВСТРАЛІЯ

Нотатки про офіційний візит делегації Верховної Ради України на чолі з І. С. ПЛЮЩЕМ.

У ФЕДЕРАЛЬНОМУ ПАРЛАМЕНТІ І УРЯДІ

В австралійському парламенті — гострі дебати. Йдуть нещодавній лунне голосування, який закликає до порядку. Члени палати представників розділені: стодом на два табори. Коаліція правлячих партій і опозиція сидять окремо. В кімнаті перших рада з одного боку — дійсний Кабінет міністрів, навпроти нього — тивісовий Кабінет. Причому, обидва кабінети, як це не

дивно для нас, складаються з самих членів палати представників, по-нашому кажучи, з депутатів. Тивісові міністри знають все про роботу діючих і щотижня, в спеціально відведену годину, разом з іншими членами палати відомості, критикують їх. Так, власне на очах у всього суспільства, готуються міністерські кадри. І така коаліція правлячих партій пліває свою опозицію і особливо дає, щоб не припускати помилок. Бо воно критичне — ішівний. На очах у всього суспільства — сказавши не для красивого слова. Голова палати представників парламенту Австралії Лео Маклей в бе-

спід з нами на обід, який він і голова палати сенату Керрі Сібра (в Австралії немає загального голосу обох палат) вилучили на честь перебування тут делегації Верховної Ради України на чолі з І. С. Плющем, особливо підкреслили роль у країні засобів масової інформації. При парламенті акредитовано понад 60 кореспондентів. Кожені кілька-небудь важливий крок будь-кого з парламентаріїв і міністрів стає відомим громадськості. Про силу засобів масової інформації австралійські парламентарі говорили з повагою,

(Закінчення на 4—5-й стор.).

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На черговому засіданні Президії Верховної Ради України, засідання якої під Іван Плющ, розглянула проект плану роботи законодавчого органу на листопад — грудень та ориєнтований порядок внесення питань на пленарних засіданнях, що відбуються 16—21 листопада.

Намічено, зокрема, розглянути питання соціального захисту найбільш економічно незадовільних верств населення. Платять, сказавши, про те, щоб запропонувати парламенту затвердити мінімальний розмір пенсій в сумі 2250 карбованців. А проблема соціального захисту для працездатних громадян резерви також не вистачає. Указана у відповідному законі.

Виступаючи на засіданні Президії Верховної Ради України, Перший віце-прем'єр-міністр України Ігор Юкновський та віце-прем'єр-міністр України з питань економічної реформи, міністр економіки Віктор Лизенків поіформували присутніх про заходи, які готує Кабінет міністрів з питань грошової реформи в Україні. Триває напружена робота з підготовки пакету економічних заходів, зміст та доповнення до яких уже прийнятих законів, щоб зупинити кризу в економіці, а також стабілізувати становище, яке склалося в системі розрахунків з Росією за енергоносії. На засіданні Президії Верховної Ради України розглянуто також інші питання державного життя.

Читайте в номері

12

СОКИРА ДЛЯ НЕМОВЛЯТ, АБО НАС ТРУПИМУТЬ І ДАЛІ

Згідно з висновками, викладеними у національній доповіді України на щорічній конференції ООН, «збудження і невиконання сервісних а містах Запоріжжя та Маріуполі досягли такого рівня, який неминуче призведе до фізичного та інтелектуального виродиння місцевого населення».

«Розпрямуйте, хлопці, коней...»

Про митників ми знаємо лише те, що вони беруть і за позачерговий перехід морем, і за необхідний зміст товарів, і за порушення тих процедур, які за законом потрібно пройти, перш ніж перетнути межу, за якою починається те, що з карою зв'язано.

А от про те, що таке митниця, для кого вона, іні в неї заходять, хто там працює, які проблеми у цих людей, — нікому з нас нічого немає.

Саме, щоб дати відповідь суспільству на всі ці запитання, відправився закарпатськими українськими інстедентами, в складі якої, крім представників державного митного комітету, були й представники чотирьох влади — преси, радіо і телебачення.

Сьогоднішній «Дзеркало» (6 сторінок) ми розпочинаємо цією публікацією нашого спеціального кореспондента з цієї подорожі.

КОНСТИТУЦІЇ—БУТИ

Відбулося засідання робочої групи Конституційної комісії під головуванням Леоніда Кравчука. На ньому було проаналізовано, як іде обговорення проекту нової Конституції України, визначено головні напрями дальшої роботи над цим документом.

Депутат Верховної Ради, провідний науковий, аналізуючи хід обговорення проекту Основного Закону, зазначив, що в багатьох районах і областях України цей документ у цілому одержав добру оцінку. Однак є й такі райони, де на сесіях Рад районного, міського, обласного рівнів проект опинився негативно

Причому майже скрізь критичні підвалили ті розділи, які стосуються національного питання, суспільно-економічних проблем і особливо взаємовідносин між органами місцевого самоврядування і державними адміністраціями.

Саме навколо моделі майбутнього державного управління та розвитку місцевого самоврядування і точилися дискусії членів робочої групи. Зазначалося, що коли прямі вибори голів місцевих Рад сумнівали не викликають, то щодо нерівності державних адміністрацій цей шлях не є безсумнівним. Нового значення дістали тут і функції представників Президента, а

саме: вони, на думку багатьох учасників засідання, не просто повинні контролювати, як виконуються закони, а також укази і розпорядження Президента, а й виступати організаторами реалізації цих документів.

Підбиваючи підсумки обговорення проекту Конституції на місцях та щойно проведеної дискусії, Президент України йоголюси: як би складно не велася робота над проектом Основного Закону, над ним треба наполегливо працювати й далі, з тим щоб уже наступного року прийняти Конституцію. Це, сказав Леонід Макарович, головне наше завдання.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

НА МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В КИЄВІ 12 ЛИСТОПАДА

Дякую за увагу.

держаними адміністраціями.
Всі питання, пов'язані з організації роботи екологічних служб, їх структурно-граничною чисельністю і надом оплати праці будуть вирішуватись спільно. Структура цих служб має формуватись, виходячи з головних завдань і специфіки області і затверджуватись Кабінетом міністрів України. Фінансувати діяльність служб повинен бути за рахунок місцевих бюджетів.

(Змінення, на 3-й стор.

(Закінчення.
Почати на 1-й стор.)

GENERAL

Піти у відставку, наприклад з посади прем'єр-міністра, зовсім не означає скласти відповідальність перед суспільством за всі дії, які вчинив на цій посаді. Якраз у дванадцяти перебування у Австралії на очі потрапила інформація про те, що один з медіахів прем'єр-міністрів одного з штатів Ізраїлю, а потім посол, обвинувачується у зловживаннях і кабарничстві під час перебування на посаді уряду. Ведеться слідство. Апарат суспільного реагування влаштований так, що зовсім немає нічого таємного.

«Правда, слід сказати й те, що «обстріл» Кабінету туди, куди йде пресконференція, в основному тиня депутатів, а не якихось опозиція висунула вільний міністрів. І вони вже своїм запитаннями, поставивши проблем і своїм баченням шляхів їх вирішення, змушували парламент і кабінет сідати за стіл і шукати спільну справу на владу, на міністерських віршів. Невгойданий метод, правда ж? Невгойдано і 6 інших партій і руху не просто робити заяву, критикувати владу, а й вимагати, щоб надані їм вільні кабінетні, причому так, щоб народ знав згідності й програм людей, які потенційно можуть прийти до влади».

Палата представників парламенту Австралії привітала народних депутатів України, а Голову Верховної Ради нашої держави запропонував зайняти почесне місце поруч з спікером, або, як тут називають, президентом палати. Це найвища честь, яку парламент Австралії може ви

Австралійці українського походження відірвалися від предків, які інших нацистів прийшли в цю країну, саме там, що вони потрапили сюди не за своєю доброю волею. Ліна долала загналих сюди. Серед них воїни УПА, які, обстоюючи в роки другої світової війни волю України, опинилися між жорнами двох тоталітарних режимів, колишньої армії, і нові слова вважали гірку хліб перших місяців війни, пройшли фашистських полон. І щомого обговорювати не болячись повернутися на Батьківщину, де на них якраз по разі чечала долі другосторонніх громадян, а в більшість випадків — табори три або нула. Багато сербів і поляків, яких зовсім нехилих погляди на роботи да Німеччини. Вони теж не вважалися у свій час чужаками, бо вони чечала долі країн, ніж на полоніх чужаками.

Всі вони вболівали і вболівали за Україну. І коли вона споніймо і поважно виборола незалежність, українці в Австралії немало сприяли до того, що її уряд

рендуму, 4 грудня 1991 року, визнав Україну як державу. Здавалось би, де та Австралія і де Україна. Але Австралія визнала нашу державу раніше багатьох безпосередніх сусідів. От що таке, якщо хочете, народна дипломатія і який висонний авторитет мають 40 тисяч українців в сімнадцятимільйонному австралійському суспільстві!

[illegible]

Спасіть ми за це, українці в Австралії! Доля багатьох з них – суцільна рана. Вдумайтесь, як це тяжко: любові Вітчизну, мусити забувати її, мати дітей, для яких Ватиканським є крестом ота йшла земля. Як пережити долю любови до тієї, далекої, росою ніж вонні несе, і не встигаєш згадати, а дитинства не мигнулаєш! Трагедія України, які не з своєї волі залишились в чужині. Залишились в чужині, поки самі ці батини. І все ж, як усіють, передають вонні діти, і в чужині, і в Україні. Як вони це роблять – розповідно інше. А зараз – лише захистити, національну культуру багатонаціональну культуру Австралії з своєю культурою. І це не тільки українська культура, очач австралійських співгромадян. Воїнувати за Шевченком і Україну маучається.

Ще одним методом позичити гроші Австралія була власна Євро-Східна міжбанківська делегація, що провела велика група з 15 іноземців, яким було пропущено вільно виступати з австралійськими колегами.

Зустрічі в банках, компанії з асоціації «Вул Корпорейшн», яка займається експортом вугілля з Австралії, в інших місцях були не менш плідними. Відбулося не лише перше знайомство такого масштабу, а й підписано декілька важливих угод, в тому числі угода про придбання угоди, шість разів австралійських обсягів нафта ближнього і середнього півночі, угода про співпрацю в розвідці нафти, угода про співпрацю в добуванні вугілля.

Крім всього іншого українські економісти і політики зустрілися з членами Комісії з питань економіки, що є візит делегатів Верховної Ради до Австралії. Державні наші й не могли не зустрітися з австралійським зв'язком, по суті, не поменше. Було укладено угоди варті в три мільярда австралійських доларів на візит. Країне раді зустріти нас.

До речі, наша преса на
там не бачила, але в деяких
газетах з'явилися повідом-
лення, що делегацію ВР Ук-
раїни «обтрусили» австра-
лійські митники, заbral
карт і т. д. Дійсно, австра-

ліній митні правила зельні сумор. З своїм салом в Австралію не потрапляє. Сашітарі норми, за якими звозять економичні інтереси (козупуть) і, звичайно, не дають привидки. Мати при собі продукти у відкритому вигляді. Про що нас чемно поведомили в першому ж аеропорту Австралії, в місті Сідней. Чому? Дарині. Мовляв, у вас є з собою, певно, харчові продукти, то ви з ними розправляєтеся до прибуття в Сідней. І вже в Сіднейі, в місті, де ви перебуваєте, не заглядає в багаж не прийнято цизантєстим, що везуть з собою офіційні гості країни. Але номінально, певно, і в Сіднейі, і в Австралії, і в інших країнах, що перебувають на шляху, що проведуть нагадування митніми виробити газету «начуку», яку хочете провенткула, зокрема,

дни от малошановне бажаи-
ня годувати свого читача не-
чистою стравою, спеченою на

ПОЛІТИКА— СПРАВА ПРОФЕСІЙНА

Знайомство з Австралією почалося власне з штату Новий Південний Уельс, з його столиці — Сіднею. Вже тут стало зрозумілим, який великий інтерес мають на цьому континенті до України. Як у нас зміни, як ідуть реформи, чи потрібна Україні австралійська вовна? Запитань було багато.

— Україна сьогодні нагадує гарну діву, — сказав Іван Плющ, — на яку всі задираються, в нікого заміжжя не поспішає. Тобто ніхто не поспішає ґрунтовно їй допомогти. Всі оцікують, остерігаються, дивлячись на процес, як і йдуть на території колишнього СРСР. Але ж в Україні стабільна ситуація, люди прагнуть працювати. Сюди є сенс виладати капітал.

На другий день, після
грунтовних розмов у парла-
менті штату, делегація побу-
вала на шахті компанії «Оун-
дейл холлерс». Умови, як для
видобутку вугілля, Ідеальні.
Глибина залягання — 400
метрів, потужність шару ву-
гілля — понад два метри.
На шахті працюють всього
180 чоловік, видобувають
750 тисяч тонн вугілля на
рік. Процент сірки — 0,4,
зольність невисока.

— Про такі ідеальні гір-
ничо-геологічні умови ми мо-
жемо тільки мріяти, — сна-
вад народний депутат Украї-
ни.

Після відвідання шахти ми продовжили поїздку до столиці — до Каїрова.

Парламент і уряд Австралії знаходяться в одному комплексі. Тут — 4700 кімнат. В одній з них з делегацією мали розмови не лише керівники палат парламенту, але й цілий ряд парламентарів, міністрів діючих і тінювих, сенаторів.

Голова Верховної Ради України Іван Плющ в цих бесідах підкреслював, що наш приїзд, по суті, започатковує власне двосторонній предметні відносини, що ми ще тільки наповнюємо свою державну форму змислом. Багато недо-

режестей вносит існуючу СІД, оскільки діяльність політиків у світі спрямована зовні, а не схоже на СРСР і не знають, з чим же мати справу.

Україна, говорячи про себе і про Іван Степановича, дійсно потребує кредитів під неоплатний процент, але не хоче не любити жити в борг. Це видно й на прикладі української діаспори в Австралії. Кредити ж зараз потрібні Україні, щоб забезпечити інтеграцію європейського економічного простору, підтримати своє народне господарство, цілі покоління політиків і бізнесменів Австралії, як і інших країн, мали справу з СРСР, посилювали нам вплив в Києві, заради нас виводили з України кров реальну, спадщиною крові реальну.

За одну ніч посольство колишнього СРСР у світі і всі інші представництва стали російськими. І проводять відповідну політику. Своєї держави: Як і наленить їй. Україна ж, зрозуміло, це недостатньо відома в світі. Те, що її визнало понад сто держав, то тільки дипломатична сторона справ. Треба, щоб на нашу країну, її можливості якомога більше знали.

Час від часу невеличкі групи датчини в руках членів австрійського парламенту піддавалися критичній оцінці. Здавалося, Перевага коаліції, керівників партій у палаті представників невелика — сім голосів. А в палаті сенатів більшість має опозиція до

Всі зано
йдуть із з
палати пр

на рівні Конституції України. Система оподаткування, оскільки створює відповідні стимули, впливає на економічний розвиток країни. Податок є чимось універсальним, що існує в усіх системах. Він належить до фундаментальних елементів держави, на якому базуються всі інші елементи. Податок є одним з основних засобів фінансування державних витрат. Податок є одним з основних засобів фінансування державних витрат. Податок є одним з основних засобів фінансування державних витрат.

Вельми австралійським своїх виборців безпосередньо в парламенті з'являючись. Якщо, скільки заходять з якимось байдужим поглядом на все це, то це не так, як у нас, де це є обов'язком. Тут же це є потребою.

Робота
же, орган
будемо м
лати пре
но із зар
татів во
ни. Але
ба тоді, і
житиме
ралійці.

А от і
сказати і
тарі шта
ють на
але жити
рутах. Н
лись каз
зуміє. І
ведуть і
яні і на
ми пере
дільний
вельми і
лати пре
ту країн
в його
тю пока

І БЛИЗЬКА АВСТРАЛІЯ

рудня 1991 року Україна як держава, де таке багатство природних ресурсів. Але наша держава багатою не є. От що таке багатство, народна держава, який високий рівень життя? 40 тисяч сімнадцятимільйонній австралійському су-

ліські митні правила вельми суворі. З своїм салом в Австралію не потрапиш. Санітарні норми, за якими стоїть економічний інтерес (купуйте у нас), не дозволяють приїжджати мати при собі продукти у відкритому вигляді. Про що нас чомно повідомили в першому ж аеропорту Австралії, до якого ми прибули — в Дарвіні. Мовляв, у вас є з собою, певно, харчові продукти, то ви з ними розправтесь до прибуття в Сідней. І вже в Сідней ніхто до нашого багажу не заглядав. В Австралії не прийнято цікавитись тим, що везуть з собою офіційні гості країни. Але ко-мусь, певно, дуже хотілося з делікатного процедурного нагадування митників виробити газетну «качку», яку охоче проковтнула, зокрема, газета «Україна молода». Зви-

ни, директор донецької шахти імені Засядька Юхим Звягільський, — нам природа створила значно складніші.

Після відвідання шахти ми продовжили поїздку до столиці, до Канберри.

Парламент і уряд Австралії знаходяться в одному комплексі. Тут — 4700 кімнат. В одній з них з делегацією мали розмови не лише керівники палат парламенту, але й цілий ряд парламентарів, міністрів діючих і тіню-вих, сенаторів.

Голова Верховної Ради України Іван Плющ в цих бесідах підкреслював, що наш приїзд, по суті, започатковує власне двосторонній предметні відносини, що ми ще тільки наповнюємо свою державну форму змістом. Багато недо-

уряду — 43 місця з 76 належать їй. Так що політична боротьба складна, кожний голос має неабияку вагу.

Всі законодавчі ініціативи йдуть із значно впливовішої палати представників. Це й на рівні штату, і на рівні країни. Основна влада за Конституцією належить штатам, оскільки вони існували ще до створення Австралійської Федерації. Тому бувають випадки, коли позиція якогось штату не співпадає з позицією федерального уряду і в такій ситуації ніхто наперед не скаже, чий виступ переможе. Тут не вважається чимось надто надзвичайним. Головний ваг — федеральний уряд — (тактова система). Говорять, що після другої світової війни посилювалась влада центру. Але так говорять у штатах. У центрі кажуть навпаки. Як бачите, схожого з нами багато, тільки на іншому, розвиненому рівні, при наявності до автоматизму налагодженого демократичного механізму. І хоча податки — головний важіль, яким федеральний уряд впливає на ситуацію, але далеко не всі він встановлює і збирає. Податок на прибуток, на майно — його прерогатива. А ось марочний збір (за реєстрацію контрагентів) податок на землю — то вже справа штатів. Є й місцеві податки. Отже, йдуть вони по трьох рівнях. Як окремим діючим. Ніхто не подумав розподілити. Федеральний уряд розподіляє лише те, що сам збирає. До речі, в цьому, тобто в розподілі на федеральному рівні беруть участь і прем'єр-міністри штатів, і головні урядовці територій (Австралія має шість штатів і дві території).

Вельми активно працюють австралійські парламентарі у своїх виборчих округах. Їх безпосередня діяльність чи то в парламентах штатів, чи то в федеральному парламенті. Для здійснення цієї роботи в столицях кожний з них має все необхідне, включаючи й трих помічників. Якщо, скажімо, депутати в ході засідання треба звиритись з якимось законом, він тут же піднімає чинювника і за кілька хвилин отримує потрібне. Це ми самі спостерігали.

Робота в парламенті, отже, організована чітко. Не будемо говорити, яку платню отримує сенатор чи член палати представників. Порівняно із зарплатою наших депутатів то незрівнянний величчя. Але порівнювати це треба тоді, коли весь наш народ житиме не гірше, ніж австралійці.

А от про роботу в округах сказати варто. Хоч парламентарі штатів і країни працюють на професійній основі, але жити мусять у своїх округах. Інакше, як у нас колись казали, народ їх не зрозуміє. І роботу з виборцями ведуть так само регулярно, як і наші депутати. В цьому ми переконалися, коли в недільний день були гостями вельми впливового члена палати представників парламенту країни Боба Халверстона в його окрузі. Він з гордістю показував чудові вино-

градники, де, наприклад, 55 гектарів повністю обробляють 5 чоловік. З відповідною технікою, зрозуміло. А, скажімо, на одному з місцевих виноробних заводів, де виготовляється щороку 3,5 мільйона ящиків вина (більшість його експортується в Європу) зайнято три чоловіки. По тому, як люди зверталися до Боба Халверстона, видно, що свого парламентаря вони поважають і він всіляко підтримує свою репутацію.

Вибори в законодавчі органи штатів і країни завжди проходять активно. Хто не бере в них участі без поважної причини — мусить платити штраф. Законодавча асамблея штату (те, що палата представників на рівні країни) обирається на чотири роки. Законодавча рада (сенат штату) — на 8. Причи-

врядування, відповідну групу очолював член Президії Верховної Ради Михайло Гришко. В аграрній справі, в проблеми державної підтримки фермерства більше вникали голова делегації і народні депутати України Леонід Яковиншин і Володимир Бортник. Пізно ввечері всі поверталися до готелю, щоб підбити підсумки дня, сьак-так виспатись, а рано-вранці знову — знайомства, зустрічі, переговори...

Так минуло сім днів роботи і настав час прощатися з гостинним п'ятим континентом. Але несправедливо буде не сказати про ту колосальну роботу, яку провела для забезпечення плідного перебування делегації перший дипломатичний представник України в Австралії — почесний Генеральний консул в

уже до саму науковоту. Як фототу. Здобу-цію і як п-

Має одр-телку. дець з ве-дини. Троє-раїнську збудувати-жому р-Має сина-му після-придбати («Мн, укр-дітям і он-рою, ніж-прійнято, традиція»), до онуків, бурна, куп-ражем. Вл-200 кіломе-на збирає-ченка на е-лення. Ц-Так і жив-радошам-раюється-Дочка, крі-вкладає у-літературу-лі, секрет-помогн-д-Брат став-ром.

Він ніко-меком чи-чайний до-який добр-своєму жит-глядає ш-кнм і шви-забезпечен-жуть поз-тільки пен-едина з не-любить по-які приклад-копійки, ли-чому мати-як слід на-існування, вадла зроз-сті, вивчен-зберігання-ж нам хоч-опускати р-не голі й-землі Зар-ку й і р-чайну, тип-вої україн-стралії.

А тепер-Слово —-і-супроводж-Верховної-займалися-Що їм вда-

Юрій Ка-ральний ди-виробничог-«Електрон-українсько-підприємств-

Вивч-кашних тов-грівавіч дл-щень. Збуд-чим часом-икретних у-

Володим-ректор Хар-ного підп-міль»:

«Вул-стралійська-спорту нов-бітінгачи з-постачання-домовитися-представни-

дки оте малюшановне бажання годувати свого читача нечистою стравою, спеченою на чужій кухні, грець його знає.

ПОЛІТИКА— СПРАВА ПРОФЕСІЙНА

Знайомство з Австралією почалося власне з штату Новий Південний Уельс, з його столиці — Сіднею. Вже тут стало зрозумілим, який великий інтерес мають на цьому континенті до України. Як у нас зміни, як ідуть реформи, чи потрібна Україні австралійська вовна? Запитань було багато.

— Україна сьогодні нагадує гарну дівку, — сказав Іван Плющ, — на яку всі задивляються, а ніхто замж брати не поспішає. Тобто ніхто не поспішає ґрунтовно їй допомогти. Всі очікують, остерігаються, дивлячись на процеси, які йдуть на території колишнього СРСР. Але ж в Україні стабільна ситуація, люди прагнуть працювати. Сюди є сенс вкладати капітал.

На другий день, після ґрунтовних розмов у парламенті штату, делегація побувала на шахті компанії «Оукдейл колієр». Умови, як для видобутку вугілля, ідеальні. Глибина залягання — 400 метрів, потужність шару вугілля — понад два метри. На шахті працюють всього 180 чоловік, видобувають 750 тисяч тонн вугілля на рік. Процент сірки — 0,4, зольність невисока.

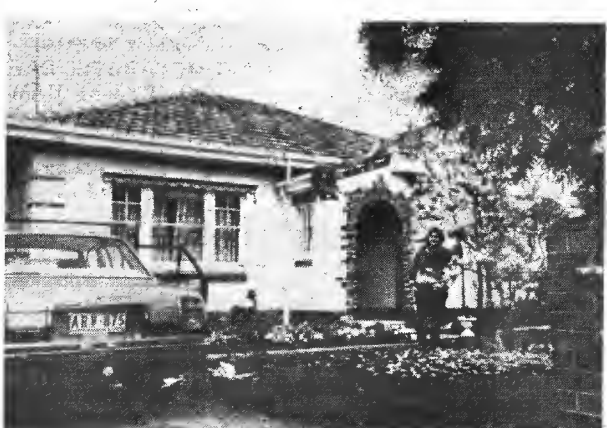
— Про такі ідеальні гірничо-геологічні умови ми можемо тільки мріяти, — сказав народний депутат Украї-

речностей вносить існуюче СНД, оскільки деякі політики у світі сприймають його як щось схоже на СРСР і не знають, з ким же мати справу.

Україна, говорив співбесідникам Іван Степанович, дійсно потребує кредитів під невисокий процент. Але українці не люблять жити в борг. Це видно й на прикладі української діаспори в Австралії. Кредити ж зараз потрібні Україні, щоб забезпечити інтеграцію в європейську і світову економіку, підтримати своє народне господарство. Цілкоміліна політиків і бізнесменів Австралії, як і інших країн, мали справу з СРСР, пояснювали нам колеги в Канберрі, зараз їм важливо сприйняти нові реалії.

За одну ніч посольства колишнього СРСР у світі і всі інші представництва стали російськими. І проводять відповідну політику. Своєї держави. Як і належить їм. Україна ж, зрозуміло, ще недостатньо відома в світі. Те, що її визнали понад сто держав, то тільки дипломатична сторона справи. Треба, щоб про нашу країну, її можливість якомога більше знали і ділові люди, і урядовці різних рівнів. В цьому ми тут ще раз переконалися. Те, що разом з делегацією Верховної Ради України були наші підприємці й бізнесмени, якраз і сприяло налагодженню конкретних справ.

Час від часу невеличкі датчики в руках членів австралійського парламенту подають сигнал: треба йти голосувати. Перевага коаліції правлячих партій у палаті представників невелика — сім голосів. А в палаті сенату більшість має опозиція до

му, під час виборів до законодавчих асамблей переобирається половина сенаторів. Висунення кандидатів іде від партій. Крім того, кожен, хто досяг 18 років, не має за собою криміналу і не є банкрутом, а також готовий залишити бізнес, якщо ним займається, може й сам себе висунути і добиватися обрання. Скажімо, в штаті Вікторія — 88 виборчих округів по 32 тисячі виборців. В кожному обирається член законодавчої асамблеї штату. А кожні чотири округи утворюють провінцію і кожні чотири роки обирають члена Законодавчої ради. Іх, таким чином, обирається 22, та ще стільки ж залишається від попередніх виборів. Аналогічна система і на виборах до федерального парламенту.

Остання парламентарська зустріч у цій поїздці була в штаті Вікторія. На честь делегації з України дали обід керівники палат штату Джон Дельзоппо і Брюс Чемберлен. Перший тост за прикрашенням квітами кольорів українського прапора столом за королеву Великобританії і Президента України. А далі — ділова, зацікавлена розмова.

В газетних нотатках не охопиш всіх нюансів роботи делегації. Тим більше, що іноді ми розбивалися на кілька груп, щоб охопити все коло питань. Там, де на перший план виходила розмова про чорнобильські справи, про конкретну допомогу, групу очолював член Президії Верховної Ради Володимир Яворівський. Він же провів і вельми плідну зустріч з представниками австралійського і міжнародного скаутського руху. Там, де йшлося про досвід місцевого само-

Мельбурні українка Зіна Ботте. Вона і її чоловік Валерій Ботте тяжко працювали, щоб стати на ноги. Про це авторів цих рядків розповідали українці. А тепер ця сім'я не шкодує зусиль, безплатно, з одної любові працюючи для України.

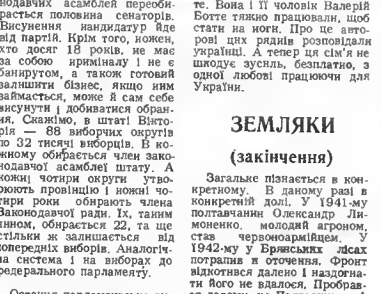
ЗЕМЛЯКИ (закінчення)

Загальне пізнається в конкретному. В даному разі в конкретній долі. У 1941-му полтавчанин Олександр Лимоненко, молодий агроном, став червоноармійцем. У 1942-му у Брянських лісах потрапив в оточення. Фронт відкотився далеко і наздогнати його не вдалося. Пробрався додому, на Полтавщину. А звідти разом з братом і сестрою «замели» до Німеччини. На роботі. Після війни опинився в Австрії, тут одружився на українці з Волині, яку також доля загнала в чужий край, і в 1949 році разом з дружиною і братом виїхав до Австралії.

— Повертатися на Батьківщину після війни ми не могли, — каже він, — бо добре знали, що там роблять з колишніми полоненими.

Він тяжко працював. Перші два роки — то був контракт, за яким ти не вибираєш роботу, а йдеш туди, куди направляють. І сплачуєш за переїзд з Європи. Як тільки розкився на невеличкі кошти — купив шмат землі, поставив старий вагон — є хата. Далі разом із земляками один одному допомагали зводити будинки. Вивчив як слід англійську мову, поновив свої агрономічні знання і

...наші земляки після всеросійського референдуму ризикували визнанням Уїлліама Австралією; будинок наш земляк ЛІМОНЕН-ОП допоміг збудувати для

Загальке пізнається в конкретному. В даному разі в конкретній долі. У 1941-му полтавчанин Олександр Лисененко, молодий агроном, став червоноармійцем. У 1942-му у Бряньських лісах потрапив в оточення. Фронт відкотився далеко і надзгодна його не вдалося. Пробрав-

...наші земляки після всеросійського референдуму ризикували визнанням Уїлліама Австралією; будинок наш земляк ЛІМОНЕН-ОП допоміг збудувати для

Продиктовано в номер Наша лотерея: представляємо спонсорів

ЛОКАУТ ЗЛЯКАВ
НЕ ВСІХ

На мітингу, який відбувся ачора у Донецьку, перепало і Президенту, і Верховній Раді, і Національному банку: шкатулка грошей, аніж, протесту проти можливого прийняття Верховною Радою України Закону про порядок розв'язання трудових спорів (конфліктів), який передбачає допустити до масового страйку цього дня, до якого закликав підлеглий Донецького страйкового комітету «або не втручатися, хоча адміністрація зупинилася приблизно на половині шляху виробничого об'єднання «Донецьксталь», Конфліктна ситуація, член страйкового Михайло Косишак сказав: «Багато хто з тривердих не знає про цей економічний закон — тому і поставилися люди несерйозно до нашої еліти. А локуват — це... переклад до актирери у театрі». Між іншим, підприємства з абсолютної власністю мафії... Дещо зняло напругу по-допущення про телефонну розмову між членами страйкового лозовою Верховної Ради, який пообіцяв учора, що 16 листопада горезвісний закон у парламенті не розглядається».

Юрія ДОЩЕНКО.
Донецьк.ЯК МИ ГОТУЄМОСЬ
ДО ЗИМИ...

Постановою Кабінету міністрів № 614 від 9 листопада ц. р. збільшено граничні коефіцієнти тарифних цін на електрику (з середнього 2—2,3 рази до теплого (у середньому з 2,3 рази) енергію проти актовеальності постановою уряду у квітні 1992 року. Як зазначено в постанові, яке набрав чинності з 1 листопада цього року, це рішення стосується усіх споживачів, крім населення, яке порадною реакцією на зростання цін на первинні енергоносії (нафту, вугілля, природний газ). Кіловат-година електрики обходиться у 2 карбованці 20 копійок, а концерн «Укрентоммерпопорма зобов'язано реалізовувати електричну енергію державному КРБ «Укренерго» по тарифу в 1 руб. 26 копійок за кіловат-годину.

Наш кор.

...ДО РИНКУ...

На урочистою засідці міждержавного синдикату «Метал України», яке відбулося 20—22 листопада у Києві, Раді, обговорювалися питання щодо проведення щорічного торгів і подальшого розвитку структури синдикату. Очікується, що засідання аперше буде відкритим для усіх членів синдикату підприємств і бізнесу, що готові до співробітництва з МБС «Метал України».

«Ділове життя».

...ДО РОКОВИНИ...

Комітет по справах молоді Донецької області держидімстріції має намір до першої роковини проведення революційних акцій в Україні та запровадити інститут президентства, приурочити фестиваль популярної музики під девізом «Містер зі Сходу». Необхідно умова для учасників — виконання принаймні однієї пісні на українській мові.

«Ділове життя».

...ДО СЛУЖБИ...

Відповідальне військово-запасовише одержало колектив невеликої Дубенської тригонометричної роботи — йому запропонували шари, рукавичі та білизну для потреб нашої армії.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

НЕ «ЯК У ЛЮДЕЙ»,
А ЯК ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Коли суспільство відправляє підприємця у замінувальні відпустки, у цехах «Вугідрапалі» працюють на волю потужності, хтось не може напирити грошей на зарплату, тут спрацюють новосілка у дозвіллі зданому будинку і споруджують, ще чотири... — по 16 вересня кожен. Будують одякостовий комплекс, палац культури, театр відпочинку для дітей. Працівники інших підприємств виступають після зміни востаннє у черзі годують другу у магазинах за продуктами, а тут все необхідне можна придбати, не виходячи за ворота об'єднання у власних магазинах продаються товари найвищої якості і дешево, ніж десьде. Можна смачно пообідати у власних їдальнях і буфетах, який об'єднання вийде 800—900 тисяч карбованців місяця, щоб не так дорого було. Навіть кабінет генерального директора «Вугідрапалі» Г. К. ДОБРІНСЬКОГО роз-

Милосердя

ташований і в орендовому адміністративному будинку заведено, а над одним з заводських цехів — аби ближче до людей.

Гарбуз Харківчану, важе об'єднання передає для проведення лотереї «Голосу України» електронну лотерею, вбудовує крам-заставку, набої для різних кімнат. Все це — не основна вага про-дукції...

У нас іде спеціалізація на чех. Де працюють близько 300 чоловік і який до-сить оперативно відгукуються на попит ринку, основне попити для народу. Крім названих, починаємо випуск приладів для гоління, яке не поступається нічим зарубіжним знакам, пристосування для самозащити лез, оригінальні, з надійним серетом, замки, металеві двері, одякостовий інвентар, домашній сепаратор для переробки молока, деталі для автомобіля. Такі виробні виготовляються і в основних це-

хах об'єднання. Кожен має таких товарів на мільйон карбованців щомісяця.

— Що дають нам ці турботи?

— По-перше, така продукція потрібна людям. Не-друкують, намагаються її випускати, ми за виняткових складних умов не допустили зниження загальних обсягів виробництва, зберегли кадрів, стабільно-вали фінансово-економічне становище підприємства.

Товари масового попиту дають нам приблизно п'яту частину загальних грошових надходжень. Без них нам було б скрутно. А якщо в Росії, куди ми поставляємо більшість «Вугідрапалі» систем, платня за них надходить з великими перебігами і далеко не в повних обсягах. А товари народного вжитку реалізовуємо в основному у себе, в Україні. Економічно вигідно.

— Чи не стається так, що об'єднання виступає не-рейдє з випуску гірничих

систем на товари широкого вжитку?

— Ні в якому разі. Основна продукція нашого підприємства потрібна Україні, а не її чужий попит за кордоном. Звичайно з розвалом Союзу виникли проблеми: почали перебіги з постачанням комплектуючих у розрахунок за продукцію. Та справляємося. Попли хоча — власними силами. Спо-дівалися, що неможливо дідуть позитивні результати міждержавної угоди. Крім того, активніше шукаємо партнерів в Україні, у себе, в Одесі. Делі відкрито літа, скажімо, одержували вже не в Росії, як раніше. Це зручність, комунікації, вигідніше. Окремі гірничі системи для екскаваторів випускаються і надалі. Адже це — головне дерево благополуччя нашого трудового колективу.

— Важе підприємство завжди відзначало особливу турботу про людей, зокрема, зважаючи на складний момент, агортати соціальні програми?

— Зважаємо таке неприємство. Настання — за кіншніх умов життя прагнемо поспішити уряду до розв'язання цих проблем, не пошкодуючи для цього ні сил, ні коштів...

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України», Одеса.

БАБИН ЯР, ДРОБИЦЬКИЙ...

Пам'ять

ні дні все сирієше населення Харкова було зігнане в бараки вєрстатобудівного заводу. Вийняття з в'язниці розстріляні у Дробичькому Яру, решту чекала мушкетерська смерть на місці. Їхних залишки небагато.

Саме на місці колишніх бараків вєрстатобудівного заводу споруджено пам'ятник

знак. На мітингу під час во-го відкриття вступали голо-ва Харківської міськради Б. Кушнірков, фронтовики, члени комітету «Дробичький Яр». Вони віддали данню пам'яті загиблим, ширю подякували колективам вєрстатобудівного заводу та заводу за-дієвостанови конструїції за участь у спорудженні пам'ятного знака.

Микола КОСНІЙ.

Харків.

З МАСЛОМ ЖИТИ ЛЕГШЕ

Знай нашілі!

ляче вдарили не лише по со-бієтності, з й по кіншій по-кулі. З ініціативи і безоп-серейної участі директора Івана Ладаря, на підприєм-стві змонтували автоматичну

лінію з переробки масла по-тужністю одна тона на го-дину. До цього дня, що виготовлено цю лінію на Чер-каському машинобудівному заводі.

Григорій ГРІНЬ.

Полтава.

На владу поналядай, а роботи не дурайся

Коротко

При відкритті Президи-умської області утворена рада промисловців та підприємств з керівників державних і недержавних структур, яку очолює генеральний директор орендного науково-виробничого об'єднання «Холодшас». На конвенторний орган покладатимуть налії, по-

в'язані із становленням та розвитком ринкових відносин. Рада інформуватиме про створення фонду сприяння підприємств, фонду стабілізації, центру інформаційної та науково-методичної допомоги підприємствам. Крім цього, рада братиме участь у підготовці проєктів розпоряджень представників Президиума.

Наш кор.

Одеська область.

Кримінальна хроніка

З ІКОНОЮ — ЧЕРЕЗ КОРДОН

Як повідомляв з управління Служби безпеки України по Чернівецькій області, на контроль-пропусковому пункті «Порубині» затримано групу туристів з Одеси, які намагалися перетнути кордон з підробленими документами і нелегально вивезти 63 коловірних телевізорів, 10 мотоболів, 26 кондиціонерів, чимало пральних машин, холо-дильників та інших товарів широкого вжитку.

З великою партією особли-во активно активізували спо-дівалися просюкати через КПП контрабандисти з Туреччини. Серед інших зна-йшли скляні іконки, приграси, ювелірні вироби, роботи відомих вітчизняних і зарубіжних майстрів.

Порубині — кримінальний справля, ведеться слідство.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

ЛАНІ СУРДО —
З НАМИ

Дітями дружина посла Італії в Україні синьйора Тур-до, яку супроводжувала дружина Президента України пані Кравчук, відвідала Київсь-кий відділ Дитячого Фонду України. Високої рості повді-милли про те, що нездовбі ді-тяче відділення Київського ННІ очолюють та Асоціація батьків, дітя яких хворі на церебральний параліч, одерж-жають гуманітарну допомогу з найновіших медичних пре-паратів з Італії.

На знімку: пані Сурдо.

Текст і фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Подорожці

НІКУДИШНИЙ БАРАБАН...

Поблизу села Косарі Ка-м'янського району сталася за-лишня аварія. Через неспра-вність гальмівного барабану зішліли з рейок всіля то-варних вагонів, завантажених незбагаченою урановою рудою, яка призначалася для одного з гірничобогатильних комбінатів України. Ко-три вагони перевернулися.

Реалії

ПРОКУРОР ПІДІМАЄ
ПРАПОР

Лише за в'язного пронону-ра Козацького району В. Глушак на будинках Олім-пійської Озерної, Вісній-ської та деяких інших сели-щат заважорили сінно-жовті прапори.

КАРАУЛ... ГРАБНИКІВ... Військовою склад Гончарівсь-кого гарнізону пограбува-ли... караулі. У лісі караульним за-хорою, Олександр 1900 оди-мичних сигнальних приборів, електро-детонаторів і таке інше. Для того, щоб це з'ясувати, служ-бі безпеки виставили однієї вояки.

Сергія ПАРВЕНКО.

Чернівці.

На щастя, обійшлося без жертв. Радіоактивний сирин-ну згорів і обвалювався. Не-має, залезла область са-нитарно-епідеміологічної служ-би. Радіаційна аварія зупини-лася. 15—25 мікро-ректентів на годину.

Лілія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

14 листопада 1992 року. № 218 (468)

Необхідність реформи у сфері правоохорони буквально стукся в двері. Але чому тривають дебати та суперечки, куди жна логіка Феміди: продовжити аторство копією, підписання під себе і правки, і винятки. Ноді з'явиться, ніби від насильств не підозрює, що коїться в її керівництві. Приймає саме таке рішення замішано знайома з десятинами грубихших томів одні кримінальної справи.

Із сейфа старшого квіткового касира Дніпропетровського агентства повітряних сполучень Алли Лисенко на весні 1986 року зникли гроші. Сума на ті часи немала — майже 43 тисячі карбованців. А сталося це так: перше тим, як йти у відпустку, вона не встигла здати виручку й замкнула її в сейфі, а потім прохворіла більш як два місяці. Як у оськильну гроші треба було здавати, в авіазагоні створили комісію і розкрили сейф без неї. Там нічого не було. Слідці Придніпровської прокуратури не стали утворювати себе сумнівами, а одразу вийшли за Лисенко — мовляв, гроші взяла вона, причому викрадала їх протягом тривалого часу, доки не замірилася назвати суму. Відповідно й факти добирали тіше, їм лагали в киану перці, змальовували образ запеклого розкрадача. Решта відкидалася за порог. Грошей томи і вражаєшся, як можна було проїти повз, не помітивши очевидних нестатків. Однак відбувся суд, який визначив Лисенко покарання: 10 років ув'язнення за конфіскацією майна та відшкодуванням збитків. Мабуть, нема потреби переповідати всі «принади» життя в колонії серед новітні карнаковані, «мокрушники» та злодійовидиств, пахали з охочим ариям від розслідування існування очима, де щомиті людська ламають, розтопчуть як особистість. Про це написав багато, але відчуті становіще нормальній замкненої жінки, матері трьох дітей, двоє з яких — офіцер і службівка, а третя — школярка, що гроші грішки за підозрою дискримінували з суспільства й укинули в торю, — треба.

Слід віддати належне А. Лисенко: черпаючи сили в родині, свято вірив у справедливість, вона продовжувала борючись за честь свого імені. Через два з половиною роки після вступу в генеральний прокурора тодішнього СРСР опротестувала рішення обласного. Сам по собі протест — карий вальс, до якого, який неможливо показує кадуменіть, безсвідомість звинувачень. Наведу з нього кілька цитат. «...Висновки суду не відповідають дійсності, Лисенко не могла вірити, оськиль вона несподівано й нібито вона їх знаходила, суперечка матеріалам справи...». Невмік Лисенко для здавання грошей і звіту в дні хвороби... не є підставою для зверхності про присвоєння грошей саме нею... її відвідували адова, вона пропонує ключ від сейфа, просила не турбуватися, а не пам'ятає, що гроші і зніг містяться в сейфі. Така поведінка Лисенко, на думку суду, є доказом її вини в крадіжці. З чим не погодиться не можна, бо такий ж мірою її можна розцінювати і на користь за судженням...». В агентстві складна практика сиділа, ані звітів касирами за кілька змі. Тільки в січні 1986 року було розроблено інструкцію... Свідки, що брали без-

посередню участь у розкритті сейфа, дали суперечливі показання і не змогли пояснити в суді, як саме, крім чого, було відкрито сейф. Суперечливі показання свідка про механізм злому сейфа підтверджують, що вони не звертали належної уваги на цей момент. У зв'язку з цим викликає сумнів ілюзорність показань цих осіб про цілісність пластмасової пломби з відбитком печатки Лисенко на її сейфі і збереження аркуша з печаткою верзю... Сейф Лисенко було

відкрито не її ключем, а іншим, нествореним, підбраним Полковником, отже, верзю Лисенко про можливість підбраний ключів до її сейфа підтвердилася...»

Переведемо подих. Цитат з постановою пленуму Верховного суду України можна не наводити і тому ідентичні протесту. Скажу лише, що й у нього були сумніви щодо висновків обласного провину Лисенко, адже вони ґрунтуються «на недостатності перевірених доказів і є передбачуваними». А тому справу направили на додаткове розслідування. І тут треба знову звернутися до цих же висновків: зняти пластмасовий відбиток і повторно накласти його, не порушуючи при цьому його цілісності, неможливо. Але ж дозволяє запитати, скільки Лисенко накладала пластмасу в 1985 році, і дурити, чи приплонула, чи сильно натиснула на печатку, чи твердий був той пластмаси? На ці запитання, на жаль, відповісти нема й бути вже не може. Але ж вони наболюють.

Боротьба А. Лисенко за свою людську гідність закінчилася для неї плачевно. Відбувся другий суд, який сів по в слово повторити висновки й вироку першого суду. Жінка знову опинилася за ґратами. Хоча з'явилася за розітканим, що поїмають провини, і строк мався було зменшити: вона вже відбула в колонії два з половиною роки, зразково та праціла, стан здоров'я в неї погіршився, удома залишилися малолітній син, соціально незахищений вона не являла. Але ж так заповзати, запекло боролось наше правосуддя з бандитами, захвн-

чим відбитком печатувала свій сейф Лисенко, цілісність мотузку... і висновок: «...У процесі додаткового розслідування неможливо було з повною обсягом виконати вказівки Верховного суду УРСР і виконати таким чином імовірні викрадення грошей з сейфа Лисенко іншими особами...» 3 жінки прийшли свободою, скасувавши підписки про невідвід зняття арешту на майно.

У справі можна було б поставити крапку, який Лисенко вийшла менш м'якою. Вона вирішила, відстоювати своє добре ім'я і написала листа до Прокуратури Союзу з проханням зняти запис у трудовій книжці, а заразом повернути звичний під час обшукну золоту каблучку. До речі, це ще раз підтвердило її невинність: почала б

лими від безкарності високопоставленими мафією, які оптом і вроздріб розпродують державу, про що недібно говорив новий Прем'єр-міністр України Л. Нучма! Але ж у нас не безбелісно, може ждати дати. А ось пообіцявалися над безкарністю, які не мають волохатого «алая», — силляні загвозди. В старі часи існувало правило: якщо над аловимцем, заслуженим до пошани, долапався мотузка чи ламалася шибениця, йому мов ясували попарання. У нинішній часісь найталановитіші країни, а тепер незалежний демократичній державі, бездушна бюрократична машина може лише за підозрою безліч разів забивати в колоди свого громадянина і захистити його нікому. Куди тільки не писала Лисенко та її сім'я,

відповіли надходили сльози, ще більше: вина.

Останню таку відповідь на клопотання адвоката готувала відповідна Прокуратура республіки Л. Сметаніна. І я з нею зустрівся. Довго я туманно пояснювала. Довго Любов Сметаніна про «важливість окремих фактів давати в сукупності загальну правдиву картину» злочину. І взагалі, в цьому неспеціалізові розбиратися важко, — натякнула вона на недостатню юриспруденцію. Та хіба соціалістична прокуратура! А дала протест, потім пленуму Верховного суду України, який затвердив його, на ретіт, слідчому М. Синьку, який зняв справу, можна допустити в дилетантизм?

Дуже сумніваюся. Іхній професіоналізм виявився вищим від кон'юнктури мірувань. А від небіжника у вироку отіло озорюваним оком, бо весь він пообудований на припущеннях і домислах — «складася думка», «зі сль і їй зрозуміла», «могло», «не могло бути», «інакше б...». Можливо, в справі з'явилися нові відомості, що виправдали Лисенко? Жодних. Запитування Верховного суду так і лишилися без відповідей, про що чесно написав М. Синько.

Особливо розмова про судово-бухгалтерську експертизу, що стала наріжним каменем звинувачень. Обидва рази її проводили одні й ті ж самі заступні зі сторони ревізори, що ніколи не звинувачували. Аде зрозуміло: скільки б разів людей не запрошували, вони стверджували свої і не такіх іхні висновки суд і втручати до уваги. Зате документ другого експерта сьогодні віртуально нікого бачити не бажало. Адвокатура запросила

провадити бухгалтерські перевірки завідувача лабораторії судово-економічних досліджень Київського НДІ судних експертів В. Рогозу. Той у своєму висновку камає на камені не залишив від міркувань «зауважень». Зокрема, він визнає, що їхні висновки необґрунтовані, бо не мають прямих документальних доказів, недостатка в місідя в місідя накопичуватися не могла, всю виручку Лисенко здавала, нехай і не в один день. Та як її її можна було здати всю відразу, коли інакшатори приїжджали о п'ятішості вечора, а на са працювала до якогось?

На жаль, до цих доказів прокуратура не прислухалася «через непокоту проведених досліджень». Здавалося б, чого простіше: запросити самі того ж самого Рогозу та фахівців Інституту провести повні дослідження. Кому, як не їм, з НДІ судових експертів, під силу таке? Адже, можливо, помилково людина в торії знемагав. Та бад! Для офіційного доручення необхідно скласти висновок, а він пройшов уже як інстанція. Хто на таке наміляється? Ноло замкнулося, і, очевидно, не тільки в цьому справі. Скорше, хтось дуже незацікавлений випускає Лисенко на волю. Гадаю, причина тут проста: чище мундир дорожча, ніж людська доля. А потім, за роки «відпочинку» в місцях віддалених комум і відповідала треба. Тон в схожа свобода перемістися з органами правоохорони на розмову двох людей. Як пишуть: у кінматі, де знаходяться сейфи, часто влаштовувалися різні святакування з винниками, а вони відповідали: кімната обладнана трома рубешаним сигналізаці. Як кажуть: зникла саме ТА людина з пластмасою, а вони відповіли: усі дощечки однакові. І так епітолярний волеюбмо може тривати усі десять років ув'язнення.

Як зручати що стіну глухоту? Чим розкрити кіліе до кругової поруки, що перетворе декларації та інші високі слова про права людини на пустий звук? Якщо говорити про перешкоди, то необхідні серйозні зміни в організації роботи суду знятих. Під відсутність закону, потрібен суд присяжних засладець. Вирок має бути таким, щоб ні в кого не залишилося й тіні сумніву в його справедливості і, нолі немоє прямих переконливих доказів, а є сумніви і їх не можна розв'язати, він повинен бути виправданим. Хоч який би переконливим не здавався аргумент. Так давно роблять у країнах, де утвердилася демократія, щоб, не дай Бог, не засудити невинного.

Що ж до справи Лисенко, то поки що доводиться сподіватися лише на об'єктивність найвищої особи в наглядній ієрархії — Генерального прокурора України. Якщо, звичайно, і йому її ж самі виконавці не підсунуть на підпис ту ж, задалегідь відому відповідь.

Георгій ДОЛЖЕНКО.

«РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНЕЙ...»

Які ж вони всі-тільки різноманітні, наші митниці. Найшвидший, Одеський, уже сто сімдесят, молодшим, тим, що притулялися на узбіччі доріг на молдовському кордоні у нагоничках, лише перші місця, російська, де немає навіть цього, — ланіні дні.

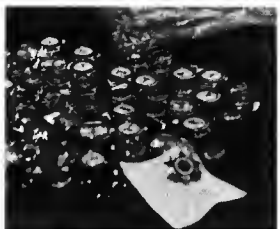
І єдине, що їх єдине, — проблеми. Заробітні плати приблизно Чопського — залізничного вокзалу відмічіть покриває зарплату рядового митника з відносно освітою і знанням німецької мови. Форма, якої немає. І хлопці з молдовського кордону вчухали: прості натічки у пригородній, щоб не замарнувати просто неба під холодним нітром і, заміняючи ж, провізимо мито для громадян, закон про яке ніхто не мав змоги розробити Кабінет міністрів. Саме те мито, а прийняттям якого відразу зникнуть черги під Ужгородом і Раєво-Руською, під Порубним і Чопом. Саме те мито, чарівні відсутність якого змушує хлопців порпатися у нокиній нішній торбі. Саме те мито, яке розв'язує більшість проблем нашого кордону.

Але поки що все, як завжди. Шнони, запалкані обличчя, змучені туристи, кілометрові черги і митні склади, вицвіт

заповнені, підрами, спиртним, ліками, сигаретами, кавомолками, м'ясорубками, телевізорами і базилічно іншого дефіциту, якого здебільше з вогнем у країниці не знайдеш.

Ахтірія БОБЧКІ,
спеціальний кореспондент
додатку «Голосу України».

Фото автора.

В Україні смертність вже перевищує народжуваність. Жодних даних про зміни екофонду України поки що немає, але вони неминуче з'являться, якщо ми будемо губити природу, своєріднішим темпани. Величезні суми народних грошей фактично витрачаються на знищення природи, а екологічні злочини практично залишаються безкарними. Куди ж дивитись прокуратор? На це миш питання відповідає заступник Генерального прокурора України Дмитро УСАТОВ.

— Дмитре Олександровичу, чи не могли б ви пояснити, чому не так давно за розросту 100 тисяч державних карбованців суд ми позбавити злочинця навіть життя, а особа, що кичила екологічні злочини, залишається практично безкарною?

— Це справді консеко. Хоча за винятком екологічних злочинів у нас судять, та злочинця не перетворюють на в'язня. З початку року за ст. 228 Кримінального кодексу України («Забруднення водойм та атмосферного повітря») за розросту 100 тисяч карбованців суд ми позбавити злочинця навіть життя, а особа, що кичила екологічні злочини, залишається практично безкарною?

— Це не дивно, адже згідно з ч. 1 цієї статті за забруднення річок, озер та підземних вод неочищеними і нещепленими стічними водами або відходами (залишками) всіма судами за-суджено лише 15 чоловік. Причому більшість з них — дуже м'яких ріш покараних.

— Тобто?

— Це не дивно, адже згідно з ч. 1 цієї статті за забруднення річок, озер та підземних вод неочищеними і нещепленими стічними водами або відходами (залишками) всіма судами за-суджено лише 15 чоловік. Причому більшість з них — дуже м'яких ріш покараних.

— Тобто?

— Це не дивно, адже згідно з ч. 1 цієї статті за забруднення річок, озер та підземних вод неочищеними і нещепленими стічними водами або відходами (залишками) всіма судами за-суджено лише 15 чоловік. Причому більшість з них — дуже м'яких ріш покараних.

— Тобто?

— Це не дивно, адже згідно з ч. 1 цієї статті за забруднення річок, озер та підземних вод неочищеними і нещепленими стічними водами або відходами (залишками) всіма судами за-суджено лише 15 чоловік. Причому більшість з них — дуже м'яких ріш покараних.

а всі джерела забруднення за останні п'ять років — понад 100 мільйонів тонн таких речовин. Наприклад, на Крайній Півночі припадо близько мільйона тонн шкідливих викидів в атмосферу, або близько 1,6 тис. тонн на кожного жителя.

Щорічно внаслідок забруднення виробничими відходами і стічними водами надходить до користувачів близько 50—60 тисяч гектарів рілля, 12 мільйонів гектарів сіножатей, вражено ерозією. Відпалих промислових відходів поглинули 200 тисяч гектарів родючих земель. Справжній розбій відбувається і щодо риболовства. Урожайності в минулому році загрожено замість дозволених 2 тисяч тонн лінійної сировини 8 тисяч.

— Але ж усе це може мати наслідок насидів...

— Так. В основному з екологічних причин в Україні різко підніслася динаміка демографічних процесів, зростає дитяча смертність. У

— Як ви ставитеся до парії Засеку?

— Мені ймовірно діяльність цієї парії та інших громадських організацій, спрямована на захист навколишнього середовища, бо саме вони сьогодні б'ються за краще життя.

— Давали тоді вою нерівності до першого питання: «Що робити і куди йти прокуратору?»

— У прокурора лише один інструмент — правовий. Але це не означає, що ми сидимо склавши руки; торіш проведено понад 5 тисяч перевірок виконання законів про охорону природи. Генеральна прокуратура України гість не провадила застат справ у 30-мільйонній Чорнобильській зоні, додержання законів у науково-виробничих об'єднаннях «Прийлість», у регіонах Дніпровського каска. Тепер перевернемо Азо-

Державні потрібні кошти, мільярди доларів... Воно змушує закуповувати зерно, а наша продукція (це валюта) виходить. Висловлюють людей негигієнічною...

— Виходить, так. А хто робить екологічні експертизу? У нас є спеціальні структури...

— Ні. Парадоксально, але до цього часу відомства, що виникли після розвалу союзу, не створюють екологічних експертів, а лише дають експертну оцінку своєї «діяльності». Загалом ми маємо провину призначити комплексну експертизу. Але проблема навіть не в цьому, а в якості інших експертів. Часто ми стикаємося з професійною бездіяльністю експертів, коли вони не здатні зробити чіткої висновку про причину екологічної катастрофи. Якщо нам не вистачить експертів, а не ширма, треба терміново запровадити при Міністерстві кошти Інституту неседелного екологічного експертного, на зразок Інституту судових експертів.

Перевіряючи і в тому, що повинні мати право призначати таку експертизу до того, як виявлялися шкідливі вислідки. Але йдеться про захист бездіяльності тих прав людини — на життя, на повноцінне потомство... А псевдопатристичні вимоги частіше бувають до того не безкарними.

— Наприклад?

— Під час перевірки додержавних заводів ми виявляємо порушення вимог чистоти та охорони Чорного моря, ми зіткнулися з «діяльністю» окремих підприємств «Одеськогонафто», «Використовуючи державний ресурс — воду, не підтримують у 1991 році збільшення водостатку. Під час води 18 підприємств на 84,825 мільйона кубічних метрів безпосередньо з міських водостоків потрапляє в Чорне море. Колектив «Одеськогонафто» має за це масо, овочі, фрукти, жовні, мило, полетівся, демагогія. Це неперенесено заводу ліміт було перевищено у 16 разів, канатоматом — у 10, масово-жироматом — у 10. Підприємства не утримувалися навіть встановленим законом задовольством п'ятикратна вагість за перевищення ліміту водостокання.

На 1992 рік «Одеськогонафто» самостійно збільшив ліміт водостатку до 100 мільйонів літрів. Підприємства. І це за умов критичного стану ріки Дністра, фактично єдиного джерела водопостачання Одеської області.

За такі «послуги» «Одеськогонафто» дав дозвіл окремих підприємств збільшити ліміт водостатку стічних вод, концентрація шкідливих речовин в яких у десяти рази перевищує допустимі. ГДК. Підприємства. І це за умов критичного стану ріки Дністра, фактично єдиного джерела водопостачання Одеської області.

— А який стан справ з будинком очисних споруд?

— Торік із запланованого до введення в дію 33 природоохоронних об'єктів державного значення жоден не було збудовано. Така ситуація, на жаль, вказує, що ніяка прокуратура не захистить екологію. Має бути економічно не вигідно забруднювати наші водні ресурси. Принципи укрпай прості: «чисті технології» — дорого, але «брудні» — до банкрутства!

Розмову веде Катерина ВОРОНЕНКО.

СОСІСЬКИ ДЛЯ НАМ ВІДВІДІТ, АЛЕ НАС ТРУТІМУТЬ І ДАЛІ

на декарміналізації права. Але глибоко переконаний, що екологічні злочини, які не мають особливо великого суспільного небезпеки, пов'язані із загрозой здоров'ю і навіть життю великої кількості людей, тому їм у межах закону має даватися безкомпромисна оцінка. На жаль, на всіх рівнях державного управління усвідомлення кризи відбувається повільніше, ніж її реальне наближення. І це не лише в Україні, але й у всьому світі.

— Ми часто чуємо «Будемо краще державу». А як із будинком екологічного?

У нашому праві навіть не сформулювати поняття екологічного злочину, хоча очевидно, що характер і ступінь його соціальної небезпеки не відповідають і традиційній формулі. Не розроблено й методик визначення екологічних збитків, які можуть виникнути внаслідок порушення. Переконаний, що і так існує чимало і кримінальному праву поняття екологічного злочину, але не обов'язково, а екологічному праву не може бути останньою, що пом'якшує винуватця, а не змінює такий злочин. Загалом ж найпершим завданням у винятково екологічних законах є недопущення порушень, бо вони не допускають зворотного. Сьогодні ми гостро відчуваємо відсутність грамотного як розуміння законодавця. Чинне так звана природоохоронне — скоріше гріхні слова, гра на публіку, зручна для законодавця, а не для громадянина. На мою думку, екологічне право доцільно виділяти в самостійний галузь. Як що розробити, так праву як розуміння альтернатива індустріального світогляду. І вникло на межі різних правових дисциплін, не зміцнює, а лише розуміння. На жаль, наша юридична наука не встигає за проблемами екології. Що ж стосується права, то воно існує, але не вистигає, а вбачає в них лише плутанину або хитромудрі виверт, щоб звести все до відомого інструменту, який не може переключитися.

— Торік промислові підприємства України відновили в повітря близько 9 мільйонів тонн шкідливих речовин,

в Чорноморському регіоні. У ході перевірки вже виявлено кращі факти порушення, а за яку з цих порушень рід кримінального спроби здійснено дисциплінарні переведення, заявлено позови на відшкодування нізких мільйонів карбованців збитків тощо. А всього лише за минулий рік прокурори виявили 5800 порушень законів про охорону навколишнього середовища. До дисциплінарної, адміністративної та матеріальної відповідальності притягнуто 5 тисяч порушників. Але це лише частковий перелік порушень, оскільки за минулий рік прокурори виявили 5800 порушень законів про охорону навколишнього середовища. До дисциплінарної, адміністративної та матеріальної відповідальності притягнуто 5 тисяч порушників. Але це лише частковий перелік порушень, оскільки за минулий рік прокурори виявили 5800 порушень законів про охорону навколишнього середовища. До дисциплінарної, адміністративної та матеріальної відповідальності притягнуто 5 тисяч порушників.

— Як саме здійснювалися ці заходи?

— Після введення цього Закону і що сталися події, я думаю, увагу нагляд за дотриманням законів організації та установи Міністерства охорони навколишнього середовища, різноманітні контролюючі органи. Також створили спеціальні структури в природоохоронній прокуратурі. Сьогодні в найбільш екологічно небезпечних регіонах діє 20 таких прокуратур, а в інших — 10. Загалом у нас 30 таких прокуратур. Вони мають право здійснювати контроль за дотриманням законів організації та установи Міністерства охорони навколишнього середовища, різноманітні контролюючі органи. Також створили спеціальні структури в природоохоронній прокуратурі. Сьогодні в найбільш екологічно небезпечних регіонах діє 20 таких прокуратур, а в інших — 10. Загалом у нас 30 таких прокуратур.

Прокурори почали рішуче вивчати кримінально-правові заходи щодо господарських правшників, що грубо порушують екологічні закони. Але й тут виникли певні складнощі. На жаль, порушення кримінальних справ господарських правшників, як правило, буває захищено від прокуратури. На жаль, і далеко не завжди вдається дістати згоду на притягнення його до відповідальності. Показує наприклад, опір таких керівників: «Він чий, не патріот?»

забруднення за
ронів — понад
тонн таких ре-
риклад, на Кри-
рих припадо бли-
рих тонн шкідли-
рих атмосфери, або
рих тонн на кожно-

наслідок забруд-
риними відход-
риними водами ви-
ринистування бли-
рих тисяч гектарів
ринийонів гектарів
рих вражено еро-
риних промислових
ринишун 200 тн
рих родючих земель.
рих розбій відбув-
рих рослинного сві-
ринка в минулому
рих замість до-
рих тисяч тонн лікар-
риних 8 тисяч.

ж усе це може
рини наслідки?..

В основному з
рих причин в Україні
ринишлася динаміка
риних процесів, зро-
рини смертність. У

КІРА МОВАЛЯТ,

УЇТИМУТЬ І ДАЛІ

році вперше в іс-
рини смертність на
ринишчилася народ-
рих. Останню крапку в
рини екологічного бо-
рих поставила Черно-
рих катастрофа, внаслі-
рих Верховна Рада ви-
рих торію України зо-
риничного лиха.

рих часто чуємо: «Бу-
ринишуву державу». А
ринишництвом екологіч-
рини?

рихшому праві навіть
ринишувало поняття
ринишнього злочину, хоча
риниш, що характер і сту-
риниш соціальної небез-
риниш складаються в тра-
риниш формулу. Не роз-
риниш методики визна-
риниш екологічних зблтиків,
риниш виявлятися не
риниш в відряду. Переко-
риниш і таке існуюче в
ринишшому праві понят-
ринишчатність у вигляді
риниш самовпевненості
риниш неможливості, в еколо-
риниш праві не може бути
риниш, що пом'якшує
риниш, як вчинила та-
риниш. Взагалі ж най-
риниш завданням у викона-

ринишних законів є не
риниш порушень, бо ко-
риниш сталося, втрачаєть-
риниш природоохоронний
риниш ми гостро від-
риниш відсутність грамотно-
ринишного законодав-
риниш так зване приро-
риниш тра нв публіку, зру-
риниш закуснісних відомчих
риниш мою думку, еколо-
ринишаво доцільно виділи-
ринишюстийну галузь. Як-
ринишобратися, таке право
риниш розумна альтернатива
ринишній сваовлі — і
риниш на межі різних пра-
ринишдисциплін, не змішую-
ринишодною. На жаль,
ринишрична наука не
риниш за проблемами еколо-
риниш стосується віднос-
риниш (бланкетних) норм,
риниш так в них лише плу-
ринишбо хитромудрі ви-
ринишоб звести все до
риниш інструкції, яка поде-
ринишрекреслює закон.

— Як ви ставитесь до па-
риниш Зелених?

— Мені імпонує діяль-
ринишність цієї партії та інших
риниш громадських організацій,
риниш спрямована на захист навко-
ринишлишнього середовища, бо са-
ринишме вони сьогодні буквально
риниш кричать про наближення еко-
ринишлогічного лиха і вживають
риниш рішучих, але, на жаль, у ря-
ринишді випадків — протиправних
риниш дій для запобігання йому.

— Давайте тоді знову по-
ринишвернемося до першого пита-
ринишня: «Що робити і куди ди-
риништися прокуртура?»

— У прокурора лише один
риниш інструмент — правовий. Але
риниш це не означає, що ми сиди-
ринишмо склавши руки: торік про-
ринишведено понад 5 тисяч пере-
ринишвірок виконання законів про
ринишохорону природи. Генеральна
ринишпрокуратура України глибо-
ринишко проаналізувала стан справ
риниш у 30-кілометровій Чорнобиль-
ринишській зоні, додержання за-
ринишконів у науково-виробничому
ринишоб'єднанні «Прип'ять», у ре-
ринишгіонах Дніпровського каска-
ринишду. Тепер перевіряємо Азо-

во-Чорноморський регіон.
У ході перевірки вже вияв-
ринишлено кричущі факти пору-
ринишшень, у зв'язку з цим пору-
ринишшенням ряд кримінальних
ринишсправ, здійснено дисципліна-
ринишрні переведення, заявлено
ринишпозови на відшкодування кі-
ринишльох мільйонів карбованців
ринишзбитків тощо. А всього лише
ринишза минулий рік прокурори
ринишвиявили 5800 порушень за-
ринишконів про охорону навколиш-
ринишнього середовища. До дис-
ринишциплінарної, адміністратив-
ринишної та матеріальної відпові-
ринишдальності притягнуто 5 тисяч
ринишслужбових осіб, понад 2,5
риништисячі попереджено про не-
ринишприпустимість порушень за-
ринишкону, опротестовано 150 не-
ринишзаконних правових актів, вне-
ринишсено 3 тисячі подань, від-
ринишшкочовано 3 мільйони карбо-
ринишванців збитків.

— Яким чином вплинуло
ринишна вашу діяльність введення
ринишв дію Закону України «Про
ринишпрокуртуру?»

— Після введення цього
ринишЗакону в дію ми стали при-
ринишділяти увагу наглядом за до-
риништриманням законів організа-
ринишціями та установами Мініс-
риништерства охорони навколиш-
ринишнього середовища, різномані-
риништними контролюючими орга-
ринишнами. Також створили не-
ринишстандартні структури: — при-
ринишродоохоронні прокуратури.
Сьогодні в найбільш екологіч-
ринишних небезпечних регіонах
ринишді 20 таких прокуратур, а
ринишднями Генеральної проку-
ринишратури України В. Шинків ви-
ринишдав наказ про створення ще
ринишоднієї — Дніпропетровської
ринишміжрайонної природоохорон-
ринишної прокуратури.

Прокурори почали рішучі-
ринишше вживати кримінально-пра-
ринишвових заходів щодо госпо-
ринишдарських працівників, що гру-
ринишбо порушують екологічні за-
ринишкони. Але й тут виникають
риништруднощі. Зокрема, на випад-
ринишдок порушення кримінальної
ринишсправ господарських керів-
ринишників, як правило, буває зах-
ринишщений депутатський мандат
риниші далеко не завжди
ринишвдається дістанти згоду на
ринишпритягнення його до відпові-
ринишдальності. Понад усе вражає
ринишнагальний опір таких керів-
ринишників: «Він що, не патріот?»

Державі потрібні кокс, сталь,
риниш мінеральні добрива... Вона
ринишзмушена закуповувати зерно,
риниш а наша продукція — це ва-
ринишлюта! Виходить, отруювати
ринишлюдей — патріотично?

— Виходить, так. А хто
ринишробить екологічну експерти-
ринишзу? У вас є спеціальні стру-
риништури?

— Ні. Парадоксально, але
ринишдо цього часу відомства, що
ринишвинищують ліси, отруюють
ринишводу, землю, повітря, самі ж
риниші дають експертизу оцінку
ринишсвоєї «діяльності». Загалом
ринишми маємо право призначати
риниші номпленсн експертизу. Проте
ринишпроблема навіть не в цьо-
ринишму, а в якості нинішніх ек-
ринишспертів. Часто ми стикаємо-
ринишся з професійною безпорад-
ринишністю експертів, коли вони
ринишне здатні зробити чіткий ви-
ринишснок про причину екологіч-
ринишної ктвастрофи. Якщо нам
ринишнеобхідна істина, а не шир-
ринишма, треба терміново створю-
ринишвати при Міністерстві істи-
ринишції інститут незалежної еколо-
ринишгічної експертизи, можливо,
ринишна зразок інституту судових
ринишекспертів.

Переконаний і в тому, що
ринишпрокурор повинен мати пра-
ринишво призначати таку експер-
риништизу до того, як виявляться
ринишшкідливі наслідки. Адже йде-
риништься про захист найважливі-
ринишших прав людини — на жит-
риништя, на повноцінне потомст-
ринишво... А псевдопатріотичні ам-
ринишбіції часто-густо бувають до
риништого ж не безкорисливими.

— Наприклад?

— Під час перевірки до-
риништримання звконів, що ре-
ринишламентують порядок викорис-
риништання та охорони Чорного
ринишморя, ми зіткнулися з «ді-
ринишяльністю» орендного під-
ринишприємства «Одесводоканал». Використовуючи державний
ринишресурс — воду, це підпр-
ринишємство у 1991 році збільши-
ринишло ліміт щомісячної подачі
ринишводи 18 підприємствам на
риниш84,825 мільйона кубічних ме-
риништрів без погодження з місць-
ринишвиконкомом і технічного об-
ринишгрунтування. Колектив «Оде-
ринишводоканалу» мав за це мас-
ринишло, овочі, фрукти, жижи, м'я-
ринишло, поліетилен, цемент і т. п. Цементному заводу ліміт бу-
ринишло перевищено у 16 разів,
ринишканатному — у 10, масло-
ринишжирнобітату — у 7 разів. З цих підприємств не утриму-
ринишвалася навіть встановлена
ринишчинним законодавством п'яти-
ринишкратна вартість за переви-
ринишщення ліміту водоспоживан-
ринишня.

На 1992 рік «Одесводоканал» самостійно збільшив лі-
ринишміт водопостачання вже 59
ринишпідприємствам. І це за умо-
ринишви критичного стану ріки
ринишДністра, фактично єдиного
ринишджерела водопостачання Оде-
ринишси та ряду районів області.

За такі ж «послуги» «Оде-
ринишводоканал» давав дозвіл ок-
ринишремним підприємствам скидати
ринишв міський колектор стічні во-
ринишди, концентрація шкідливих
ринишречовин в яких у десятки разів
ринишперевищувала ГДК. Внаслі-
ринишдок цього протягом
ринишостанніх двох років у Чорне
ринишморе та Хаджибейський лі-
ринишман скинуто понад 80 тисяч
ринишкубічних метрів без очистки
риништа близько 90 мільйонів ку-
ринишбічних метрів недостатньо
ринишочищених стічних вод, що,
ринишбезумовно, завдало великої
ринишшкоди здоров'ю людей та
ринишрибним запасам.

— А який стан справ з
ринишбудівництвом очисних спо-
ринишруд?

— Торік із запланованих
ринишдо введення в дію 33 при-
ринишродоохоронних об'єктів держ-
ринишмовлення жоден не було зда-
ринишно в експлуатацію. А взага-
ринишлі вважаю, що ніяка проку-
ринишратура не захистить еколо-
ринишгію. Має бути економічно не-
ринишвыгідним забруднювати на-
ринишвколишнє середовище. При-
ринишципи украї прості: «чисті»
риниш«брудні» — то банкрутство!

Розмову веде
ринишКатерина ВОРОНЕНКО.

А КЦІЯ перевезення на
ринишбатьківщину особис-
риништої кабінету видат-
ринишого українського письмен-
ринишика, політичного діяча Во-
ринишлодимира Винниченка на пе-
ринишрший погляд, має буденний
ринишвигляд. Поїхали член Комі-
ринишсії Верховної Ради України
ринишз питань культури та духов-
ринишного відродження Володимир
ринишПанченко та головний консу-
ринишльтант цієї ж Комісії Тарас
ринишМарусик до Парижа, звідти
риниш— до Мужен, в «Закуток»
риниш(а це ще 950 кілометрів), де
ринишз 1934 року жив письмен-
ринишик. Тут він помер у 1951
ринишроці. На цвинтарі в Мужені
ринишпокоїться прах Володимира

ЗЕМЛЯ ДО ЗЕМЛІ

ЧАСТИНА ОСОБИСТИХ РЕЧЕЙ
ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА — НА БАТЬКІВЩИНІ

Винниченка та його дружи-
риниши Розалію Яківни.

Подолати в наш час тися-
ринишчі кілометрів, та ще й за-
ринишкордон, не легко, а тим бі-
ринишльше з таким відповідальним
ринишзавданням. Тут об'єдналися
ринишзусилля багатьох людей. По-
ринишверненню на рідну землю
ринишбезцінної реліквії сприяли
ринишнаші дипломати у Франції,
ринишШвейцарії, фінансував акцію
ринишукраїнсько-американський
ринишфонд «Сорос». Та навряд чи
ринишми б ми зараз говорили
ринишпро успішне завершення цієї
ринишподії, коли б за нею не сто-
ринишяла упродовж багатьох років
ринишподвижницька праця ще двох
ринишлюдей. Це нинішні власни-
ринишки «Закутка» (так Винниче-
ринишнко називав свою оселю в
ринишМужені), знає у Франції, а
риништакож за її межами художник
ринишІванна Винниченко та Юрій
ринишКульчицький. Вони — уряд-
ринишці, у Франції опинилися
ринишпісля війни, і тепер вже до-
ринишбре відомо, скільки сил, лю-
ринишбові вклали ці люди похило-
ринишго віку в збереження спадку
ринишВинниченка.

Як розповідала Іванна Вин-
ринишників дружині українського
ринишдипломата Володимира Ско-
ринишфейка — Аллі Анисимівни,
ринишвона з газет дізналася про
ринишсмерть письменника. Виріши-
ринишла за будь-яку ціну придба-
ринишити й зберегти «Закуток». На-
ринишписала листа Розалії Яківни
ринишй приїхала до неї. Багато
ринишбуло бажаних купити цю
ринишсадибу — місце пам'ятне та
ринишй ландшафт тут чи не най-
ринишкращий у Франції (Винни-
ринишченкові тут усе вгадувало
ринишУкраїну), Іванна набирала в
ринишборг грошей і купила її з
ринишумовою, що вдова Винниче-
ринишна доживатиме тут свій вік.

З теплотою згадували Юрій
ринишКульчицький та Іванна Вин-
ринишників Розалію Яківну. Роз-
ринишповідали, що це була високо-
ринишосвічена, культурна жінка,
ринишрозмовляла вичуваною ук-
ринишраїнською мовою. А матері-

своє робоче місце і зараз же
ринишповернулося, щоб продовжи-
ринишити писати. Але перш ніж він
ринишвизьметься за перо, обов'яз-
ринишно розкріє м'яленького ре-
ринишдикуля і доторкнеться до
ринишгрудочок рідної землі, яку
ринишпривіз в еміграцію з Укра-
ринишни... У колекції — книжкова
ринишшафа, крісло, інші речі. Усе
ринишце наші посланці самі забир-
ринишвали в дерев'яні ящики, а
ринишпотім, коли все було готово,
ринишповантажили на машину і
ринишдоставили в Мюрсель, а звід-
ринишси на теплоході «Шота Рус-
риништвелі» — до Одеси. Капі-
риништан морського лайнера Юрій
ринишМихнович відмовився оформ-
ринишляти платно за такий ван-
риништтаж. Зате голова міськради
ринишсонячної Одеси пан Чернега,
ринишпообіцявши забезпечити пе-
ринишревозення в аеропорт, не ті-
ринишльки забув про обіцянку, а
ринишй не попередив свої служ-
ринишби, що очікується твкий ва-
ринишжливий вантаж. І це теж —
ринишми, українці, такі щирі у
ринишвсьому, що аж плакатні хо-
ринишчяться... Володимир Панче-
ринишнко і Тарас Марусик за влас-
ринишні кошти найняли машину і
ринишдоставили колекцію в аеро-
ринишпорт, де на них ченів літак
ринишКіровоградського вищого
ринишльотного училища цивільної
ринишавіації, який забезпечив без-
ринишплатний рейс з Одеси до Кі-
ринишровограда.

Зараз, коли пишуться ці
ринишрядки, в обласному краєзна-
ринишвчому музеї розпочалися ро-
ринишботи по створенню експози-
ринишції, що, мабуть, називатиме-
риништься «Робочий кабінет Вин-
ринишниченка».

Трагічно повернулася до-
ринишлі ділячі в уряді Української
ринишНародної Республіки. Їхні
ринишбіографії, життєві шляхи ті-
ринишльки-но відкриваються нам
ринишу сьогоднішній, ще такий мо-
ринишлодій незалежності. І кожна
ринишкрупниця того трагічного до-
ринишвиду, чесних пам'яток і світ-
ринишлих надій має бути нашою
ринишісторією, в якій дрібних де-
риништалей не трапляється.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

На знімку: письменник
ринишВолодимир Винниченко, на
ринишправоруч від машинки — ре-
ринишдикуль з рідною землею; в
ринишце — «Закуток»; могла пи-
ринишсьменник та його дружини в
ринишМужені.

КОМПАНИЯ "Ай-Ти-Ай"
ЧЕСТНОСТЬ И НАДЕЖНОСТЬ

УСКОРЯЕМ ОПЛАТУ

из России в Украину по отработанной схеме.

Имеется опыт аналогичных расчетов с украинскими и
российскими предприятиями государственного сектора.

Телефоны в Харькове: 94-29-66,

Факс 94-16-77.

КОМПЬЮТЕРЫ ДЛЯ УКРАИНЫ

NTT SYSTEM - лидер в производстве и поставках IBM-совместимых компьютеров для стран Восточной Европы. Только на Украину по самым низким в Европе ценам фирма поставляет:

NTT SYSTEM 286-16 699 \$
RAM 1M, HDD 42 M, FDD 1.2 M, COLOR, VGA

NTT SYSTEM 386DX-25 999 \$
RAM 4M, HDD 105M, FDD 1.2 M, COLOR SVGA

NTT SYSTEM 386DX-33/387 1199 \$
RAM 4M, HDD 105M, FDD 1.2 M, COLOR SVGA

Возможна любая другая конфигурация по желанию заказчика. Поставка выполняется по факту оплаты со склада в г.Киеве. Обеспечивается гарантийное сопровождение и ремонт.

В любом количестве по минимальным ценам поставляются комплектующие для сборочных производств и ремонтных организаций. Допускается оплата в украинской валюте по согласованному с заказчиком курсу и бартер из цветных металлов.

Представительство на Украине: г.Киев ул.Вавилых 15
телефоны: 440-65-04-служба информации, 440-22-22-отдел
маркетинга, 440-46-66-сервисный центр. 440-31-77

СП «АРОД» организуем поставку в Украину за СКВ новых легковых, грузовых автомобилей и микроавтобусов «MERSEDES».

Тел.: 224-97.00.

Предприятие реализует оптом со склада в г. Киеве американское пиво.

Контактные телефоны: 446-51-51, 488-31-42.

ГОСПОДА!

А/О «УКРАИНСКАЯ БИРЖА МЕТАЛЛОВ» 17 ноября 1992 года проводит открытый аукцион, на котором будет представлено более 20 000 ТОНН арматуры, штрипса, уголка, листа.

Аукцион проводится с 12-00 по адресу: г. Днепропетровск, ул. Серова-Набережная, 1-б, актовое зал механикометаллургического техникума.

Регистрация участников начинается с 10-00, при себе необходимо иметь: печать, банковские гарантии, достоверность на право совершения сделок.

Справки по тел.: [0562] 45-82-23, 41-80-75.

Факс. [0562] 45-52-10.

ПАНОВЕ, ДЛЯ ВАС! НОВИНКИ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ

«Інженерний центр ЛТД»
реалізує супутників:
відеореєстратор-магнітофон «МІКОЛТА-8 428Е»
(для початківців та професіоналів)

унікальні технічні параметри: 64-кратне збільшення, дистанційне управління, ічні зйомки — все це при габаритах 112×114×174 мм і вазі 1800 г., меловобританий, простий в обслуговуванні, надійний і, головне, за доступною ціною

неповторний апарат «МІКОЛТА-EP-30»
(стартовий пакет 10000 копій);

надск послуги:
перевозити вантажі автомобілями «КамАЗ» вантажопідйомністю 8 т. (автомобіль з тягачем).

ЦЕ ВИГІДНО, ЗРУЧНО, НАДІЙНО!
ЧЕНАЄМО ВАШИХ ПРОПОЗИЦІЙ ЗА АДРЕСОЮ:

м. Київ 70, пл. Конотрова, 12, 3-й поверх.
Тел. 417-15-09, 416 12 93.

FINCO

Финансовая компания
«ФИНКО»

(Российская Федерация, Москва)
предоставляет украинским организациям и фирмам краткосрочные беспроцентные валютные кредиты под гарантийный рублевый депозит. Депозит вносится на банковский счёт в Киеве.

Телефон представителя в Киеве:
(044) 432-84-83.

ПРЕДЛАГАЕМ
УСЛУГИ
ВРЕМЕННЫМ
ТВОРЧЕСКИМ
КОЛЛЕКТИВАМ

Оплата — 65—
75% (и более) от
объема договора.

Телефон: [044]
441-96-13, Факс:
[044] 274-40-52.

Универсальная Торговая Фирма

ИНВАРИАНТ

продает со склада в г. Минске

автомобили

МАЗ

Тел.: (095) 208-7914

(095) 208-7794

Факс: (095) 208-6881

ДЛЯ БАС, ШАШКИСТИ

Газета «На шашиках переживает» оголошує конкурс з розв'язання шахових позицій з призовими фондом, присвяченим річниці утворення незалежної України.

З усіх листів щодо змігання звертатись письмово за адресою: 29321, Львівська область, Стрийський район, село Ланівка, лампитехорадгосп «Стрийський».
Львівському Михайлові Ярославичу.
До листів додати чистий конверт на свою адресу.

Арбітражним судом Херсонської області об'єднаним рішенням від 16 вересня 1992 року об'єднано справу про банкрутство малого частного підприємства «Віктор», розташованого по адресу: г. Херсон-310003, ул. Соціалістическа, 63, кв. 178, р/сч. № 000468440 в ХОД АБС «Укробанк» МФО 351016.

Дело № 7420/61 рассматривает Арбитражный суд Харьковской области, — 310002 г. Харьков, Дом Советов, ул. Сумская, 64. Просьба исполнить кредиторов предвзвешивать претензии к должнику.

Телефон в Москве: (095) 241-78-52

21

ДЕНЬ

Столько нам потребуется для того, чтобы купить на Ваши рубль ВАЛЮТУ на Московской Межбанковской Валютной Бирже и оплатить Ваш контракт. Наличие валютного счета обязательно.
Минимум ливов сумма покупки 400 000 долларов США.

Предприятие «КАСТОРЕ»

производит и реализует:

- обшивной клей «Ропид»
- основы «Байпрен» (Германия)
- автостекло
- ТНП (ткани, нолотки, шиппунги)
- коммариачки пакетки
- деревянные рамки и профили

Принимает заказы на литье пластмассовых изделий.

129323, Москва, Лазоревый пр.-д. 1.

Тел.: (095) 188-03-70, 188-03-43

представляет
на украинском рынке
оригиналы компании
«МИНОЛТА
ТРЕЙДИНГ
УКРАИНА»

КОПИРОВАЛЬНЫЕ МАШИНЫ,
ЛАЗЕРНЫЕ ПРИНТЕРЫ,
ТЕЛЕФАКСЫ, ФОТО- И
ВИДЕОАППАРАТУРА

Техника с фирменным
знаком «МИНОЛТА»
рекомендуется для
себе высоким
качеством и
надельностью.

MINOLTA

Со всем предлагаемым ассортиментом можно ознакомиться в демонстрационном зале компании.

ГАРАНТИЯ НА ВСЕ ВИДЫ ТЕХНИКИ 12 МЕСЯЦЕВ.
Доставка и запуск оборудования в любой точке Украины.
Сервисные центры, обслуживание и ремонт во всех регионах.

ПРЕДОСТАВЬТЕ ВАШИ ПРОБЛЕМЫ НАМ

MTU head office
252133, Киев, 133
Бульвар Леси Украинки, 26
Телефоны: 296-63-75,
295-60-92.

BOUDAN
SCHULZ

23 ноября
и каждый день

по адресу: Минск, пр. Машкова, 31
тел.: (0172) 531-504, 552-427, 268-686

международная выставка

ДЕРЕВООБРАБОТКА - 92

З метою організації серійного виробництва придбавмо на конкурсній основі розробку медичного ультразвукового датчика (3,5-9 мГц).

Наявність діючого дослідного зразка обов'язково.

Готові розпочати серійний випуск нових приладів УЗІ.

Тел. (044)483-97-13.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергія ПРАВДЕНКО.

РЕДАКЦІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр ВІЛНІ, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕНСЬКИЙ, опісля, заступник віце-президента; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анастасія СОЛОНСЬКА, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДІЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
аул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для дзвінків — 441-89-61; 441-89-46;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34;
① Рукописів не повертаємо. 441-89-44.
② Інформація з читачами — тільки на сторінках газети.

Реданція не зважидя підписи позицію авторів публікацій.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить з разів на тиждень (крім моді в понеділок) українською і російською мовами.

Індекс 60935.
Загальний тираж 449008

Комітет друку андраниана Південна України.

252047, Київ-47,
пресцентр Південна, 50,
Зам. 0311218.
1 2 3 4 5 6 7 8 9